

Kjak

Bjørn Kalsø
løgtingsmaður

Nei, ikki bara eitt sjúkrahús

Tá ólavsøkurøða løgmans varð viðgjørð á Løgtingi, boðaði landsstýrismaðurin í heilsumálum, John Johannesen frá nýggjum kollveltandi broytingum innan bygnaðin á Sjúkrahúsøkinum.

Ætlanin byggir á, við lóg at avtaka øll trý sjúkrahúsini, fyri síðan at stovna eitt nýtt Sjúkrahús Føroya á trimum støðum, men við einari leiðslu.

Landsstýrismaðurin sigur endamálið við uppskotinum verða at fáa gagnnýtt kapasitetin á øllum trimum sjúkra-

húsinum betur til gagns fyri sjúklingin.

Spurningurin er so um tað er rætt og neyðugt við einum so kollveltandi uppskoti fyri at fáa tey trý sjúkrahúsini at samstarva, soleiðis at sjúklingar fáa bestu tænastu.

Sjálvur fari eg greitt at mæla frá hesum. Tí tað er givið frammanundan, at eitt Sjúkrahús Føroya við einari leiðslu, eftir stuttari tíð verður mønustingurin fyri sjúkrahúsini í Klaksvík og í Suðuroy.

Borgarstjórin á Tvøroyri, Kristin Mikkelsen rakti

seymin á høvdið, tá hann í tíðindunum hóskvøldið segði, at tað hevur sera stóran týdning fyri trygdina og trivnaðin í Suðuroynni, at sjúkrahúsið á staðnum framhaldandi kemur at virka, sum ein sjálvstøðug eind, ið ikki verður niðurlagað.

Saknaði tó, at Klaksvíkar Sjúkrahús varð nevnt í sama viðfangi. Tí júst tað sama er galdandi fyri Norðoyggjar og stóran part av Eysturoynni, tá talan er um Klaksvíkar Sjúkrahús.

Fari tí inniliga at mæla

landsstýrismanninum frá at koma í Løgtingið við uppskotinum.

Landsstýrismaðurin eigur heldur at halda fram við arbeiðinum at fáa sjúkrahúsini at samstarva, og krevja at so skal vera, soleiðis at kapasiteturin á øllum trimum sjúkrahúsinum verður gagnnýttur optimalt, til gagns fyri trygdina í nærumhvørvinum og tænastuna hjá einstaka sjúklinginum. Tí brúk er fyri hvørjum fermetri longu sum er, um rætt verður farið fram.

Javnaðarflokkurin

Skattaútspælið hjá Fólkaplokkinum økir hallið við 312 mió

Bankastjórin fær skattalætta á 200.000 og námfrøðingurin skal gjalda 10.000 eyka í skatti um nýggja útspælið frá Fólkaplokkinum um flatan skatt gerst veruleiki

Løgtingið skal í dag viðgera uppskot frá Fólkaplokkinum um at umleggja skattaskipanina til eina 'flat-tax'-skipan. Í stuttum merkir henda skipan, at øll gjalda sama skattaprosent omanfyri ávíst inntøkumark. Stendur tað til Fólkaplokkin skulu øll gjalda 40 prosent í skatti av inntøkuni omanfyri 60.000 krónur.

Fleiri lýtir eru við skatta-reforminum hjá Fólkaplokkinum. Við uppskotinum hjúklar Fólkaplokkurin um sínar kjarnuveilarar – tey væl-bjargaðu – og letur teimum ein ófíggjaðan skattalætta, sum letur dyrnar inn til landskassan upp á víðan vegg.

Taka vit roknimaskinuna fram og hyggja nærri uppskotinum, so verða heili 312 mió. krónur færri til vælferðina, um uppskotið hjá Fólkaplokkinum verður samtykt. Tað svarar til at niðurleggja øll røktarheim, eldrasambýlir og heima-tænastuna í morgin. 312 mió.

krónur svarar til meira enn ein heilan Vágatunnil – um árið.

Skattalætti til teg vælbjargaðu – vanligi arbeiðstakarinn skal gjalda meira

Tað er burtur úr vón og viti. Men neyvan ynskir Fólkaplokkurin at økja hallið við 312 mió., sum verður lagt aftat tí hálvu milliard, ið vit frammanundan berjast við. Um skipanin við fløtum skatti skal geva somu skatta-inntøkur til landskassan sum í dag, so skal skattaprosentið setast til 45,7 prosent og ikki 40 prosent.

Skattauppskotið hjá Fólkaplokkinum vendir sosialt skeivt. Heldur enn at lata teimum, sum veruliga hava brúk fyri einum skattalætta, velur Fólkaplokkurin at geva teimum, sum frammanundan hava, enn meira. Fær Fólkaplokkurin sín vilja, skal fólkaskúlalærarin,

sjúkrarøktarfrøðingurin, námsfrøðingurin og handverkarin, sum øll fáa um 250.000 krónur árliga, eina skattaHÆKKAN á 10.000 krónur um árið.

Hinvegin fær banka-stjórin, sum vinnur 2,5 mió. um árið, ein lætta á 200.000 krónur. Við øðrum orðum skulu 20 námsfrøðingar rinda meira í skatti fyri at fíggja skattalætta hjá banka-stjóranum.

Samhaldsfesti og stigvísur skattastigi grundsúlur í nýggjum skattareformi

Ein av grundsúlunum undir okkara vælferðasamfelag er samhaldsfesti. Vit hava valt at skipa samfelagið sum ein felagsskap, har breiðastu herðarnir bera tyngstu byrðarnar. Soleiðis er okkara skattaskipan skipað í dag, men sleppur Fólkaplokkurin at ráða, verður støðið undir hesari skipan máa undan.

Progressiva skattaskipanin ger tað møguligt at veita øllum borgarum javnbjóðis atgongd til útbúgv-ing, sjúkrarøkt og ein tryggan aldurdóm. Hetta er eitt kjarnuvirði í okkara samfelag.

Um vit skulu varðveita hesar góðu vælferðatænastur er neyðugt við einum lutfalsliga høgum skattatrysti. Javnaðarflokkurin ásannar tó at skattatrystið á vanligar løntakaran er ov høgt og neyðugt er at fremja eina skatta-umlegging.

Í dag er verða vanligar miðalinntøkur toppskattaðar. Sjúkrarøktarfrøðingar, verka-fólk og fólkaskúlalærarar rinda toppskatt og tað er ikki ætlanin. Javnaðarflokkurin fer í næstum at koma við einum útspæli, sum byggir á samhaldsfestu grundsúlurnar og sum tryggjar, at tað verða fleiri herðar at bera felagsskapin.

Dagfinnur Danbjørg

Flatúr skattur tekur frá fátøkum og gevur teim ríku

Bakmenninir handan flatan skat ganga harðliga ímóti útjavnan og javnstøðu. Teir lovprísa marknaðarkreftunum, sum í sær sjálvum skapa ójavna, og av somu orsøk má ójavni rættvísgerast

Og tá teir soleiðis einvíst arbeiða fyri meiri markna og minni almennum ráðarúmi, so mugu teir idealisera ójavnan við t.d. at fasthalda, at tey veikaru støddu eru veik eftir egnum vali, og tí eru tey bert í eini sjálvaldari støðu.

Við at taka progressi-ónina úr skattaskipanini vil flatúr-skattur (flat-tax) fyrst og fremst koma teim hægru inntøkunum til góðar, meðan sparingarnar orsaka av umbýti og vælferð, sum skal fíggja reformin, serliga fer at tyngja tær lægru inntøkurnar.

Uppskotið handlar stórt sæð einans um góðan gamlan borgarligan áhugapolitik: at taka frá teim fátæku og geva teimum ríku.

Tí vøkstur og vælferð eru og verða einans skapt í tøttum samspæli millum vælferðarlandið og marknaðin, millum privata - ongantið bert av tí eina partinum. Tað er prógvað og alment kent víða um, har mong hava norðurlandska vælferðarsamfeløgini sum fyrmynd.

Men stættarstríðið heldur áfram. Høgrafalangsin ger seg til

reiðar til nýggj álop fyri at tiltuska sær og sínum størri part av samfelagsvirðinum, sum hini - sum annars eru verri fyri - skulu gjalda so ella so.

Hetta má ikki henda.

Men tað krevur av okkum øllum, ið ikki vilja hava tilíka ella aðrar líknandi asosialar loysnir, at vit eru og verða vakn og stríðsklár í politiskum høpi og ikki lata okkum verða lumpaði og/ella lirkaði m.a. av úlvum í seyðaklæðum. Og besta verjan er ikki at halda hetta ella hitt, men at hava ella skaffa sær vitan um tey ymsi málini, ið verða hildin upp fyri okkum við umbøn um stuðul. Tí stuðulin kann gott vera til stóran skaða ja, í ringasta føri til okkara egna undirgang.

Flatúr-skattur er við øðrum orðum annars tað, sum danir kalla fyri "dødens pølse".

Tey, ið vilja lesa meira um sama emni, kunnu t.d. lesa bókina eftir Henrik Herløv Lund: Ulighed er spild. - Bókin er komin sum e-bók á felagnum Alternativ; hon kan downloades á henrikherloevlund.dk